

Randvers kvæði

1.
Eina veit eg rímuna,
inni hefur ligið leingi.
Hákun jall fyrri ríki ræður,
raskar eigur hann dreingir.
- Orlov biðjum vær,
ærligir menn.
Dans skulum vær fremja,
tað er ikki dagur enn.
Orlov biðjum vær.*
2.
Sigmundur er í jalsins garði
reystur í øllum verki.
Nevndur er hansara fosturbróðir
teir kalla hann Tórir sterki
3.
Sigmundur er í jalsins garði,
mangt kann hann at inna,
vænur er hann og vøkstraligur
hans líki er ei at finna.
4.
Vænur er hann og vøkstraligur,
fagur á brún og brá;
kinnin reyð sum hummarklógv,
eyguni blonk og blá.
5.
Høgur er hann og herðabreiður
hans líka eingin kennir,
hárið er sum reyðargull,
tað niður á herðar rennur.
6.
Hjálmur hans og brynjuserkur
skína sum silvur reina.
Hann gekk sær á leikvøllir
sum aðrir reystir sveinar.
7.
Hann gekk sær á leikvøllir
í forðum var so siður;
eingin brá so bitran brand,
hann fall til jarðar niður.
8.
Eingin stóð mót Sigmundi
syftu ella tvær.
Leiktu teir á langsundi,
hann altíð fremstur var.
9.
Hann var sær á leikvøllum
og royndi dreingir reystar.
Mangir vóru listirnir,
í øllum var hann bestur.
10.
Árla var um morgunin,
sólin roðar í fjøll.
Sigmundur akslar sær kápu blá,
hann gongur í Hákus høll.
11.
Hann gekk sær í høllina inn,
sum Hákun fyrri var:
“Heilur veri tú, Hákun jall,
dugnað veit tú mær.
12.
Sælur siti tú Hákun jall,
veit mær skip og dreingir,
eg ætli mær í hernað út,
tað havi eg hugsað leingi”.
13.
Til tað svarar jallurin,
hann lítur á dreingin dýra:
“Ungur ert tú og ókendur
herskipum at stýra.
14.
Sigmundur svaraði harra sínum
bæði við sið og sóma:
“Ofra hefur vaksið ungum hvølpi
hvassar tenn í góma.”
15.
Hákun hugsar við sjálvum sær,
hann drekkur mjød við borð:
Djarvur er hann Sigmundur,
og dreingjalig hans orð.
16.
Hoyr tú, Sigmundur Brestisson,
tú ert kappin reysti;
fáa skal tú fullgott skip
út úr mínum neysti.”
17.
So leið fram móti sumardegi,
Hákun fekk honum far.
Eiríkur jall’ og Svein’ hin ungi
góvu skútur tvær.
18.
Bræddir vóru brandar,
boðini vóru ný.
Gyltir leika veðurringar
upp í meðal ský.
19.
Bræddir vóru brandar,
og skorin var lyfting blá;
so sigldi hann Sigmundur,
fagur skein sólin á.
20.
Løgdu út úr Niðarósa
fagarar skútur tríggar;
fjøruti menn á hvørji teirra
klæddir í brynjur nýggjar.
21.
Tríggar vóru skeiðirnar,
ið lögdu út frá londum;
fjøruti menn á hvørji teirra
gyrdur við bitrum brondum.
22.
Blíðan fingur teir byrðin
mjøllin breyt um bógv,
hildu síni ferðini
inn í Eystursjógv.
23.
“Herskipum vit brandar bjóða,
farmaskipum frið.
Menn, sum ei eru víggjaførir,
berjist eg ikki við.”

24.
Átjan vikur Sigmundur
Í Eystursjónum sigldi.
So er mær av sonnum sagt,
at sigur honum fylgdi.
25.
Vestur undir Sviaveldi
stevndu teir so ferð
Stýrdu undir oynna inn,
ið eitur Elvasker.
26.
Lysti ei at sigla tá,
tí token var so tøtt,
løgdu so at landinum,
sum fjøran hon var sløtt.
27.
Gingu teir á oynna upp,
tá lættir token dimm.
Lógu undir víkarbotni
víkingaskútur fimm.
28.
Mætar vóru skúturnar,
lógu har í havn;
ein var fram um allar príð;
og hon hevði drekastavn.
29.
Mælti ein av monnunum,
tá hann tey langskip sá:
“Skundum út á skeiðir várar
og siglið londum frá
30.
Hesar hava innaborða
mikið mannatal;
koma vit í stríð við tær,
tað gongur oss ei væl.
31.
Svaraði honum Sigmundur:
“Eg vil teg ikki hoyra;
Um teir eru sjeý um ein,
eg lati ei undan koyra.
32.
Um teir eru sjeý um ein,
eg tori væl á at herja;
vit skulu teir við gróti grýta,
síðan við brøndum berja.
33.
Lítisvert tað vinnur hann,
ið lítið torir vága.
Vit skulu teir við steini skjóta,
síðan við stáli sláa.”
34.
Henta teir so grót á nátt
og búgva seg til dagin.
Roðin reis í landnirðingi;
tá vóru skipini lagin.
35.
Sigmundur talar til sveinarnar:
“Víður er hesin vágur;
leggjum oss í munnan út,
tí har gerst hann so mjáður.”
36.
Róðu teir í munnan út
og løgðust lið um lið.
So var trongur vágurin,
at eingin slapp framvið.
37.
Snimma síggja teir langsskip fimm,
tey ætla inn á vág.
Drekin siglir fyrst av teim,
gullið skein á rá.
38.
Mæla tekur høvdingin,
mikil er hann maður:
“Hvussu skal eg nevna teg,
ið hasum skipum ræður?”
39.
“Sigmund skalt tú nevna meg,
í Føroyum eg borin var.
Hvør ert tú so nasadjarvur,
siglir móti mær?”
40.
“Randver eri eg kallaður,
viðagitin í orðum.
Kjósa skalt tú, Sigmundur,
eitt av tveimum korum.
41.
Randver eri eg kallaður,
eg mangan víking feldi.
Antin skalt tú skip og farm
geva mær í veldi.
42.
Antin skalt tú skip og sjálvan teg
flýggja mær til handar,
ella halda í hernað fram
og roynd bitrar brandar.”
43.
Kor eru tvey, og ólík tey,
hitt seinna man eg kjósa.
Óvist er at gabba enn,
hvør sigri av skal rósa.”
44.
Yvri dró at Randveri,
hann gav ei longur grið,
tríggjar sendi hann snekkjur fram,
var sjálvur ikki við.
45.
Skjóta taka Sigmunds menn
við gróti og við spjóti.
Illa líkar víkingavinum,
teir venda skjøldrur móti.
46.
Illa líkar víkingum,
teir undir skjøldrur kroka,
varnast hesi vørpuskot
og roynd fram at troka.
47.
Løgdu saman æsingar,
í hvørji súðu brakar.
Sigmundur og Tórir sterki
beita bitrar mækar.
48.
Teir høgga títt, teir líva lítt,
teir kundu væl brandar henda.
So er sagt, at Randvers menn
aftur máttu venda.
49.
Reiður gjørdist Randver tá,
hann rópar av illum sinni:
“Vinna tit ei óvitar,
tit vinna av monnum minni!”
50.
Tú tarvt ei Randver háða oss,
vit eru ei vanir at leypa,
vinn tú fyrst av dreingjum hesum,
síðani kanst tú reypa.

51.
“Tað er einki manndómsverk,
men barnaleikur og lystur.”
Tríggjar legði hann skútur fram,
og sjálvur var hann fyrstur.

52.
Drekin legði móti Sigmundi
Randver mundi stýra.
Fimir vóru fingrarnir,
ið drógu svørð úr slíðra.

53.
Teir høgga títt, teir líva lítt,
av dreiv barnagaman.
Eldur reykt úr svørðunum,
tá eggjar bóru saman.

54.
Annað var enn barnaleikur,
Randver fekk at finna.
Bardust fullar tógvar øktir,
hvørgin tóktist vinna.

55.
Sigmundur talar til sveinar sínar:
“Betur mugu vit stríða;
garpar mínir, fylgið mær,
eg skal á drekan stíga.”

56.
Sigmundur leyp á drekan upp
ellivu dreingir eltu,
møtti einum av Randvers monnum,
hann kleyv hann niður í beltið.

57.
Tórir leyp á drekan upp,
fylgdur av dreingjum fyra,
møtti einum av Randvers monnum,
hann høgga hann av um svíra.

58.
So var buldur innanborða,
sum sleggjur í smiðju dunka,
Randver og hann Sigmundur
teir møttust á miðjum bunka.

59.
Sterkir royna stinnan alv,
hvørgin vildi dvína.
Sum hvirlur gjøgnum gjáarkjafn
so teirra brandar hvína.

60.
Bardust teir á breiðum bunka
bæði hart og leingi.
Megi var í menjarbaldum,
Fullvæl dugdu teir dreingir.

61.
Sigmundur kundi vápnalist,
svør og skjöld hann syfti,
floygdi tey í loftið upp
og millum hendur skifti.

62.
Brandin brá í vinstru hond.
Randver ei tað vardi,
fótin av um kníggjalið,
og hann til heljar særdi.

63.
Mælti tað Randver høvdingin,
hann fell á bunkan niður:
“Mangar havi eg rekkar roynt,
av øllum vann eg sigur.

63.
Drívur nú blóð úr beini mínum,
sum vatnið rennur í løku;
voldi tað mær ein unglíngi,
sum ei hevði hár á høku.

64.
Alast á oyggjum aðrir slíkir,
verður tað Føroya heiður.
Missa má eg nú lív og ogn
og so mínar búnu skeiðir.”

65.
“Mangir vaksa í Føroyum upp,
fimir til fótis og handar.
Eg skal taka títt gull og góðs,
brynjur og bitrar brandar.

66.
Grem teg ikki um dreka tín;
eg kann honum fullvæl stýra.”
Sigmundur hjó eitt megnarhøgg,
so høvur fleyg av svíra.

67.
Ræddir gjørdust Randvers menn,
teir skunda sær at flýggja.
Sigmundur ruddi skútur tvær,
undan ruku tríggjar.

68.
Sigmundur fekk tann gylda dreka,
dreingjum væl tað líkar;
saman sigla snekkjur fimm,
tær stýra inn til Víkar.

69.
Fagur er tann flotdrekin,
ið stýrir inn til strendur.
Frægur er tann høvdingin,
í lyftingini stendur.

Mikkjal Dánjalson á Ryggi